

החזקת נשק ללא רישיון

בכדי להגן על שלום הציבור ובטחונו הכנסת חוקה חוקים המונעים מאנשים שאינם מורשים להחזיק נשק שלא כדין. המחוקק ראה לנכון להטיל עונשי מאסר ממושכים בגין עבירה זו שנועדו להלום את חומרתה ולהקנות ביטחון והגנה לכלל האזרחים. העונשים הקבועים בחוק למחזיקים נשק ללא רישיון עשויים להגיע לשבע שנות מאסר מאחורי סורג ובריח בכדי להרתיע עבריינים ולנסות למנוע אסונות קטלניים. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת החזקת נשק ללא רישיון והעונשים הקבועים לצדה.

כחלק ממלחמתו של המחוקק בעבירות נשק, בחוק העונשין תחת סעיף 144 הוטל איסור על החזקת נשק ללא רישיון. המחזיקים נשק ללא היתר מסכנים בכך את בטיחות הציבור ועלולים לגרום להרס ולמוות של אזרחים חפים מפשע.

מהו נשק לפי החוק?

חוק העונשין מגדיר נשק ככלי היורה כדור, קלע, פצצה, פגז או כיוצא באלה שבאמצעותו ניתן להמית אדם. נשק כולל חלקים, אביזרים ותחמושת של כלי כזה. בנוסף נשק מוגדר ככלי הפולט חומר הנועד להזיק לאדם לרבות חלקים, אביזרים ותחמושת של הכלי או מכל המסוגל להכיל חומרים מזיקים, למעט מכל גז מדמיע. תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ או חלקים מהם שבאמצעותם ניתן להזיק או להמית אדם, גם נכללים בתוך הגדרה של נשק.

מה העונשים הקבועים בחוק בגין החזקת נשק ללא רישיון?

עונש המאסר המרבי הקבוע בחוק למחזיק נשק או לרוכש נשק שלא על פי דין הוא שבע שנים. במידה והנשק היה חלק, אבזר או תחמושת הדין על כך הוא שלוש שנות מאסר.

לפי סעיף 144(ב) העונש המקסימלי לנושא או למוביל נשק ללא רשות הדין לנשיאתו או להובלתו הוא עד **10 שנות מאסר**. במידה והנשק היה חלק, אבזר או תחמושת, העונש הינו עד **3 שנות מאסר**.

כיצד החוק מתייחס לאדם שלא חידש את רישיונו להחזקת נשק?

העונשים בגין החזקת נשק ללא רישיון לא יחולו על מי שלא שילם אגרה לשם חידוש רישיונו או שתעודת הרשאתו לא חודשה למרות שלא הייתה מניעה לחידושה, וזאת בהתאם לחוק כלי הירייה - תש"ט-1949.

התלו לך את רישיון הנשק ומסרבים לחדש לך אותו?

באפשרותך להגיש ערר על החלטת פקיד רישוי כלי ירייה או עתירה מנהלית לצורך החזרת רישיון הנשק. משרדנו נאבק בלא מעט החלטות של אגף רישוי כלי ירייה והשיב ללא מעט מלקוחותיו את רישיון הנשק שלהם ואת כלי הירייה שהיה בבעלותם ואשר שימש אותם לצורכי עבודה או הגנה.

האם במקום בו נמצא נשק בעל הנכס יואשם בהחזקת נשק ללא רישיון?

בחוק העונשין נקבע כי בכל מקום בו נמצא נשק שלא כדין, המדינה תאשים את בעל המקום בהחזקת נשק ללא רישיון אלא אם כן יוכח אחרת. הדבר חוקק במטרה למנוע מעבריינים לשים את נשקם במקומות מסתור שונים.

פסקי דין בעבירת החזקת נשק ללא רישיון

בתיק פלילי 11-07-46826 - הנאשם הודה כי בשלהי חודש יולי של שנת 2011, החזיק תת מקלע מאולתר טעון במחסנית ריקה בתוך ארון הנמצא בחדר השינה בביתו. התת מקלע הוא מסוג "קרלו" באמצעותו ניתן להזיק ואף להמית אדם. המשיב הורשע בעבירות לפי סעיפים 144(א) ו- (ב) בהחזקת נשק ללא רישיון ובתחמושת או אבזר שלא כדין. בית המשפט גזר על הנאשם חמישה חודשים של עבודות שירות, שבעה חודשי מאסר על תנאי וצו מבחן למשך תקופה של שנה. בנוסף נקבע כי על המשיב חל איסור לעבור על העבירות בהן הורשע במשך שנתיים ממתן גזר הדין.

בתיק פלילי 13-04-1578 - הורשע הנאשם בעבירה של נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, בניסיון לחבלה בנסיבות מחמירות ובעבירה של ירי באזור מגורים. במסגרת עסקת טיעון הודה הנאשם במיוחס לו בכתב האישום. בעקבות סכסוך שהתרחש בין משפחת הנאשם למשפחת המתלונן, תקפו הצדדים אחד את השני במהלך קטטה ואף יידו אבנים. בעקבות כך המתלונן השתמש בגזר פלפל שבעקבותיו בנו של הנאשם נפגע. הנאשם הגיע למקום ומשראה את המתרחש, נכנס לביתו והוציא אקדח אותה נשא ללא רישיון על פי דין. לאחר מספר רגעים התמקם בפינת המרפסת וירה שתי יריות לעבר המתלונן ובני משפחתו. במהלך האירוע המתלונן נפגע ברגלו מירי שבוצע על ידי משפחת הנאשם. בית המשפט רואה בחומרה החזקה של נשק שלא כדין שכן ניסיון רב השנים מלמד כי הוא מוצא את דרכו לשימושים פליליים ולמטרות עוינות. הדבר מסכן את הביטחון של דרי הסביבה ויש להילחם בכך ולהרתיע את הכלל מפני שימוש והחזקה של נשק שאינו למטרה כשרה. על פי פסק הדין, הנאשם בחר להשתמש בנשק שהחזיק שלא כדין בכדי לנסות לפתור סכסוך בין משפחתו למשפחת המתלונן. חובתו של בית המשפט היא לטפל ביד נוקשה בתופעה בכדי למגר את תופעת האלימות שפשתה בחברה. על כן יש להגיב בחומרה ובאפס סובלנות כלפי מעשים אלה. יחד עם זאת, הענישה היא אינדיבידואלית ותואמת לנסיבות המקרה על כן בית המשפט התחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם כדוגמת עברו, גילו, מצבו המשפחתי, העובדה כי שיתף פעולה עם רשויות החוק, לקיחת אחריות על ידו ומאמציו לתקן את טעויותיו. הנאשם נשוי ואב לילדים, שומר חוק בדרך כלל, מנהל אורח חיים נורמטיבי דבר הבא לידי ביטוי ברצף תעסוקתי ובסיומו שמונה שנות לימוד. בית המשפט בחר לא לגזור על הנאשם פיצוי למתלונן שכן הוא אינו נפגע מירי מצד הנאשם. בית המשפט פסק במקרה זה גזר דין של שלושים ימי מאסר בפועל ושנים עשר חודשים של מאסר על תנאי אותם לא יישא הנאשם אם תוך שלוש שנים ממועד שחרורו לא יעבור על העבירות בהן הורשע ביניהם עבירת נשק או עבירת אלימות.

מהי הענישה הנהוגה בבתי המשפט בעבירת החזקת נשק ללא רישיון?

בשל חומרת העבירה הנוגעת לנשיאת נשק שלא כדין בתי המשפט נוקטים בעונשי מאסר חמורים בכדי להתריע עבריינים לסכן את שלום הציבור. עקב העניין הציבורי בעבירה ניתנים עונשי מאסר גם לנעדרי עבר פלילי, אשר מחמירים במידה ולנאשם קיים עבר פלילי כבד. לנאשמים נעדרי עבר פלילי שהחזיקו חלקי נשק כדוגמת כדורים, העונש הממוצע הוא בדרך כלל שישה חודשים של עבודות שירות. במידה והעבירה כללה החזקת נשק ממשי עונש המאסר הממוצע הוא עשרה חודשי מאסר בפועל, שבדרך כלל מוטל על נאשמים ללא עבר פלילי שהודו במיוחס להם וחסכו זמן שיפוטי. במידה ונעצרת או הואשמת בגין החזקת נשק ללא רישיון כדאי שתפנה לעורך-דין פלילי שיפעל למען חפוצך וימזער ואף ימנע את הסיכויים שהתיק נגדך יתגבש לכדי כתב אישום.

החזקת נשק לצורך הגנה עצמית - האם קיימת הצדקה למעצר עד תום ההליכים?

באשר למסוכנות הכרוכה בעבירה, והאפשרות להפיגה בחלופת מעצר, בב"ש 625/82 נקבע מדרג של חומרה הנגזר מהמטרה לה נועד הנשק. בתחתית הרשימה מבחינת חומרת הסיכון נמצאת החזקת נשק לצורך הגנה עצמית ולכן נקבע שהחזקת נשק לצורך

הגנה עצמית אינה מהווה עילה למעצר עד תום ההליכים.

בש"פ 9126/04 - שם דובר על נאשם שנמצא מחזיק נשק ברכבו על רקע סכסוך בין חמולות. בית המשפט העליון קבע כי למרות שתיקתו של הנאשם בחקירה קיים סיכוי שהנשק הוחזק לצורך הגנה עצמית ולכן הורה על שחרורו ללא תסקיר.

בעמ"ת 46599-12-13 - שם דן בית המשפט המחוזי בירושלים בעניינו של מערער שהואשם בעבירת החזקת נשק לצורכי הגנה עצמית. בית המשפט קבע באותן נסיבות כי רמת המסוכנות הנשקפת מן המשיב אינה גבוהה והורה על שחרורו לפני קבלת תסקיר.

ת"פ 36898-03-15 - הוגשו כ"א ובקשת מעצר בעבירות החזקה ונשיאת נשק והנאשם שוחרר כבר בדיון הראשון ללא תסקיר.

מ"ת 24451-05-17 שם דובר על נאשם שהואשם בעבירות החזקת נשק ויריות באיזור מגורים, תסקיר המבחן לא בא בהמלצה לשחררו, ובית המשפט קבע כי יש לשחרר את המשיב למעצר בית.

עמ"ת 5976-12-17 כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת נשק שלא כדין ביחד עם אחר, התקבל תסקיר שלילי ולמרות זאת שוחרר המשיב למעצר בית בתנאים מגבילים.

מ"ת 40078-07-11 נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס, עבירות של ייצור, החזקה ורכישת נשק ותסקיר המבחן בא בהמלצה שלילית לשחררו לחלופת מעצר, למרות כך בית משפט קבע שיפוקח במסגרת מעצר בפיקוח אלקטרוני.

החזקת נשק לשם הגנה עצמית - הצדקה לסטייה ממתחם הענישה הנהוג

בהנחיית פרקליט המדינה מיום 7.8.16 נאמר כי "במקרה בו קיימת תשתית ראייתית לכך שהנשק אכן הוחזק לשם הגנה עצמית בלבד נוכח איום על המחזיק **הרי שבכך יש כדי לסטות ממתחם הענישה**" מטעם התביעה.

✘ מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות נשק:

העונשים המוטלים כיום בבתי המשפט על עבירות נשק, אינם הולמים את חומרת העבירות, לסיכון שנשקף מהן ולאינטרס הציבורי. משום כן החליטה הפרקליטות להעלות את רמת הענישה הנהוגה בעבירות נשק (ראו הנחיית פרקליט המדינה מספר 9.16). ההנחיות החדשות נגזרות מפסיקות בית המשפט העליון על הצד המחמיר.

מדיניות התביעה מתחשבת במהות עבירת הנשק, סוג הנשק, תכלית ההחזקה שלו, השימוש שנעשה בו, מי הוא הנאשם וכך הלאה. הפרקליטות סבורה כי נקודת המוצא על ענישת עבירות נשק צריכה להיות עונש מאסר בפועל, גם אם זו פעם ראשונה שביצע הנאשם עבירת נשק. לכן קבעה התביעה כי השינוי להלן על מדיניות הענישה על עבירת נשק היא דרישה למאסר בפועל.

מדיניות ענישה זו תתחשב בסוג כלי הנשק, כאשר חומרת הענישה היא מהקל אל הכבד: תחמושת ללא נשק (כדורי אקדח, למשל), בקבוק תבערה, אקדח, רובה או תת מקלע, מטען חבלה עם מנגנון הפעלה שיגרום לפיצוץ.

לפי התביעה, כרגע לא מופיע בחוק העונשין "**מתחם מוצא**", שמתווה את שיקול הדעת של התביעה בקביעת עמדתה העונשית. אין התייחסות פרטנית לכל עבירה ועבירה ורף העבירה נקבע בהגדרתה הפשוטה, ללא התחשבות בנסיבות מחמירות. משום כך קבעה הפרקליטות מתחם מוצא שיקבע את מתחם העונש ההולם, כהוראת חוק העונשין על הבניית ענישה. נסיבות מחמירות יצדיקו את רף הענישה הגבוה. עיקרי מתחם המוצא:

- עבירה בודדת - כלי נשק ומטען חומר נפץ בודד לעומת כמה כלי נשק או כמה חומרי נפץ.
- הוראות אלה לא יחולו על קטינים.
- הוראות אלה יחולו גם במסגרת הסדרי טיעון.
- באישור פרקליט המחוז ניתן לחרוג ממתחמי המוצא בנסיבות חריגות.

עיקרי מתחם המוצא החדש על עבירות הנשק

להלן עיקרי מתחם המוצא על עבירות נשק הקובעות רף מאסר בפועל (נוסף על הטלת קנס וחילוט):

החזקת נשק:

- מתחם המוצא קובע את תקופות המאסר על עבירת החזקת נשק שלא כדין:
- החזקת תחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 6 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות התחמושת שהוחזקה.
- החזקת בקבוק תבערה - 6-18 חודשי מאסר בפועל.
- החזקת אקדח - 1-3 שנות מאסר בפועל.
- החזקת רובה או תת מקלע - 2-4 שנות מאסר בפועל.
- החזקת מטען חבלה - 3-7 שנות מאסר בפועל.

יצוין כי במסמך מציינת הפרקליטות שהיא רואה חומרה יתרה עבירות הקשורות למטען חבלה, ייצור, החזקתו, הובלתו, העברתו לאחר (הן אם בתשלום והן אם לא בתשלום) וכל שימוש אחר בו. זאת כי מטען חבלה נועד למטרה התקיפת, לאיים על אחר, לפגוע בו או ברכושו, תוך סיכון חפים מפשע.

נשיאת נשק:

- הרשעת אדם בנשיאת נשק חמורה מאשר החזקתו. לכן מתחם המוצא קובע רף ענישה חמור יותר על עבירת נשק זו:
- נשיאת תחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 8 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות הנשק שהובלה.
  - נשיאת בקבוק תבערה - 7-21 חודשי מאסר בפועל.
  - נשיאת אקדח - 1.5-4 שנות מאסר בפועל.
  - נשיאת רובה או תת מקלע - 2.5-5 שנות מאסר בפועל.

□ נשיאת מטען חבלה - 8.5-3.5 שנות מאסר.

□ סחר בנשק:

עבירת סחר בנשק מצויה במדרג החומרה הגבוה ביותר, כי לסוחר אין שליטה על השימוש שנעשה בנשק לאחר מכירתו:

□ סחר בתחמושת - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות עד 12 חודשי מאסר בפועל, תלוי בכמות הנשק שנסחרה.

□ סחר בבקבוק תבערה - 10-30 חודשי מאסר בפועל.

□ סחר באקדח - 2-6 שנות מאסר בפועל.

□ סחר ברובה או תת מקלע - 3-7 שנות מאסר בפועל.

□ סחר במטען חבלה - 5-11 שנות מאסר.

הקריטריונים שיילקחו בחשבון בקביעת העונש הם:

□ מאפייני הנשק, כמות כלי הנשק, האם היה טעון או לא, המיקום שבו הוחזק והאם דבר זה נעשה על רקע סכסוך פעיל או תוכנית להשתמש בו.

□ נסיבות מחמירות - עבירת הנשק התבצע מתוך מניע אידאולוגי או עבירת ביטחון; כדי לפגוע בעובד ציבור; כדי לפגוע בבן זוג, קטין, חסר ישע או זקן; התבצעה על ידי שוטר, חייל או בעל היתר לנשיאת נשק, תוך ניצול תפקידו לביצוע העבירה; התבצעה במסגרת פעילות של ארגון פשיעה.

□ נסיבות מקלות - הנשק הוחזק למטרת אספנות ללא קשר לפעילות עבריינית; התחמושת נותרה בידי האדם לאחר נסיבות מסוימות כשירות מילואים; הגנה עצמית אם הוכח שהיה איום ממשי על המחזיק בנשק.

ההנחיות החדשות מיושמות בהנחיית הפרקליטות, בהתאם להוראת סימן א'1 של חוק העונשין, התשל"ז-1977, הן בהבניית שיקול דעת שיפוטי בענישה.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין החזקת נשק שלא כדין?

בתי המשפט מתייחסים בחומרה רבה לעבירות נשק לרבות החזקת נשק שלא כדין. מטרת החקיקה בנושא נועדה למגר את תופעת האלימות שפשתה בחברתנו, על כן, הרשויות נוטות להחמיר בגזירת העונשים כלפי העבריינים. כפי שהמאמר סקר והבהיר, נשיאת נשק שלא כדין עשויה לא פעם לגרור לביצוע עבירות נוספות החל מעבירות תקיפה בנסיבות מחמירות, כלה בניסיון רצח ואף בגרימת מוות של אנשים ואזרחים חפים מפשע. על מנת לשמור על הערך החברתי שמטרתו הגנה על חיי האדם ושמירה על בטחון החברה הפסיקה בנושא מדגישה ענישה מחמירה בכדי להקנות ביטחון אישי לאזרחים ולהשליט סדר ציבורי.

במידה וזומנת לחקירה במשטרה או שהוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק, בין שמדובר בעבירת נשיאת נשק ללא רשות, מכירה נשק, סחר בנשק או ייצור נשק, אל תקל ראש בדבר שכן מדיניות הענישה הנהוגה הינה החמרה משמעותית עם מבצע העבירה בעקבות התגברות תופעות האלימות בחברה והחשש כי ענישה מקלה תגרום להעברת מסר שלילי לעבריינים פוטנציאליים המיועדים

לבצע עבירות מאותו הסוג.

בכל מקרה בו אתה מוצא את עצמך חשוד או נאשם בעבירות נשק, עליך להיעזר בעורך דין פלילי מנוסה הבקיא ברזי החקיקה והפסיקה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. יש לבדוק בזהירות את עבודת המשטרה, לבדוק את אמינות המתלונן ולוודא היטב מהו סעיף העבירה שבו אתה מואשם ומה משמעותו. כדאי לדעת ששינוי סעיף יכול להיות קריטי למהלך המשפט ולתוצאות המתקבלות בו. הזכות לקבל ייעוץ משפטי ניתנת בכל שלב של ההליך הפלילי וכדאי לנצל החל מהשלב הראשון - החקירה במשטרה. בשלב זה יש כללים ברורים של 'עשה ואל תעשה', משום שאף שגיאה קלה מצד העצור עלולה להיות בעלת השלכות רציניות להמשך ההליך.

המשפט הפלילי הוא ענף משפטי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, לכן היועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות נשק ומטעני חבלה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במגננים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות נשק, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.